VIII. évfolyam Zombor, csütörtök 1889. évi szeptember hó 5-én. 71. szám

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:
Grómon- és Zrinyi-utcza sarkán, I-ső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Felelős szerkesztő:
Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:
Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanitóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:
Vasárnap és csütörtökön.

Uj nóta, régi baj.

A tengerövezte Dalmáczia „szerb-horvát patriótáinak“ jó sok vizet fog kelleni önteniök nehéz fekete borukba, ha azt akarják, hogy meg legyen nekik engedve, hogy azt a császár és király asztalán felszolgálhassák. Dalmáczia lakóságának önkénytes boldogitói persze nem várták meg ez engedélyt, hanem megtöltöttek egy nagy kancsót naptól tüzes szőlőjük hamisitatlan nedűjével s azt, mindenesetre lótávolból s úgyszólván csak in contumaciam, egy dagályos fölköszöntővel mindjárt be is kisérték.

Fölköszöntőt mondunk, mert inkább ehhez hasonlit a dalmát tartománygyülés tagjainak többsége által készitett resolutió, a mely a napokban a monarchia összes lapjaiban kisértett s úgy hallszik, mint valami asztaltárs dadogása, a ki nehéz fekete dalmát bort nagyobb mennyiségben vett magához, mitsem neki jó s környezetének kellemes lenné.

Ismerjük azt a költeményt, ismerjük a szerző urakat; a foglalás uj, a tartalom nem. Régi dalról van szó s még hozzá ugyancsak rosz rimekben.

Azzok a dallamok, melyeknek szomorú hangja mellett 40 evvel ezelőtt dunántuli vidékeink virágzó mezőire vezette Jelasics vörösköpenyegeseit e nótából — csupa nóta a politikai nóta — elég élesen kihangzanak: nem nehéz felismerni, hogy a zárai nagyzók tulajdonkép az illirizmus felé eveznek, melyek zászlója alatt Magyarország vértengerrel, Ausztria gyalázat tengerével lett elárasztva.

A zárai tartománygyülési többség famózus resolutiójának első pontja azt követeli, hogy Dalmáczia tényleg csatoltassék Horvát-Szlavonországhoz, és ezzel valóságban képezze azt a Dalmáczia-Szlavonia-Horvátország háromegy királyságot, melynek közjogilag elvben elismertetik s ő felsége ezimében neveztetik. De, nehogy valamikép az a vélemény merüljön fel, hogy itt egy lokális, az actualitást figyelembe vevő követeléssel van dolgunk, mindjárt a második pont azt a kivánatot füzi hozzá, hogy aztán Horvátország visszakapja „régi“ privilégiumait. Hogy pedig a „régi“ privilégiumok alatt mit értenek az urak s azokat mi módon szeretnék érvényre juttatni, azt félreérthetlen világossággal megmondja az a tétel, mely szerint ők Dalmácziában csak két nemzetiséget ismernek el politikailag egyenjogunak, a horvátot s a szerbeket, az olasz és a német elemet pedig egyszerűen kiüzni szeretnék. Szent István koronájának országáról azonban, melynek Horvátország is integrális területét képezi s melynek zászlója alatt, melynek historiai jogigénye által eszközöltetett Dalmáczia revindicatiója, egy szóval sem emlékezik meg a resolutió. Ezért kezdtük — irja a „Pester Correspondenz“, melynek indicatióját követjük a jelen fejtegetésben, — megjegyzéseinket mi is azzal, hogy a dalmát szlávvezetőknek igen sok vizet fog kelleni önteniök nehéz fekete borukba, hogy szabad legyen nekik azt a mérvadó körök asztalára is felszolgálniok.

Igaz, Dalmácziának van joga Szlavoniával és Horvátországgal egyesülni, Magyarországnak is meg van ez a joga, mely az ő joga is, melyet semmiesetre fel nem adott. Magyarország királyának Rumára, Bosniára s több más területi részekre is van jogigénye a Balkán félszigeten; de senkinek sem jut eszébe, e jogokat betü szerint venni s belőlük azt a kötelességet levezetni, hogy az illető területek tényleges, gyakorlati birtokát, rögtön kikényszeritse.

A gyakorlati tényleges politikát nem pergament gazdag levértarakban, még kevésbé phantasticus politizálók rozoga irószatala mellett csinálják; politikai actusok, területkikerekitések és adminisztratió tartománybeosztások akként eszközöltetnek, amint az általános és specialis politikai viszonyok parancsolják, vagy megengedik.

A zárai frondőr urak ne ámitsák magukat: ha dalmáczia Ausztriától elválasztatik s Horvátországba bekebeleztetik, akkor alkalmazkodnia kell ez autonom, de magyar koronaország mai kereteihez és igen kétkedünk, hogy az uraknak oda lenn jobban tetszenének Khuen-Héderváry skorpiói, mint Blazekovits altábornagy meglehetős enyhe vesszője. És azt az egyet biztosra vehetik hogy ha gróf Taaffe tökéletesen ki nem szolgáltatja nekik az olaszokat és németeket, úgy a magyarnál ez irányban még kevésbbé számithatnak bárminő conniventiára, főleg mivel mindjárt első fellépésüknél kitünt, hogy bennük a centrifugális, a partvidék olaszaiban és németjeiben pedig a centripetális, bennük a szétbontó, az általuk gyülöltekben pedig az államalkotó elemeket lehet felismerni. Ezt nagyon rosszul s ügyetlenül csinálták az urak: az illir kisértettel ma már csak gyermekeket lehet ijeszteni, az alkotmányos képviselőház azonban elővesz egy nagy légycsapót s kihajtja a kisértetet, talán a „varázsló“-val együtt.

Néhány igaz szó iparunkról.

A párisi kiállitás szintén igazolja, hogy a világ ipara legutóbbi éveinkben ismét óriási haladást tett. Az emberi elme szolgájává bilineselte a természet leghatalmasabb, legféktelenebb, legrontóbb elemeit s azok segélyével értékesiteni birja még a leghaszontalanabbnak tekintett anyagokat is, melyek dúsgazdagokká bűvölik azon nemzeteket, melyek ezen eszközöket céljaik elérésére használni tudják.

Nehéz az átalakulás; de e nélkül el kell a magyarnak vesznie, — még pedig nagy ellenségeinek gúnykacaja között. Diestelenül, nem erőszakos halállal, hanem sorvadás okozta végelgyöngülésben. Ugyanazon dob, mely höstettekre lelkesité a haldokló vitézt adja a jelt földbirtokos curiájának elhagyására, melyet idegenek foglalnak el nem acél, de papir fegyverekkel.

Ujabban ugyan divattá lett az iparról beszélni és irni. Az iparra buzditani a szegény embereket. De azért mégis csak némi tartózkodással, némi leereszkedéssel viselkedik az iparossal a született uraság: minek következményeként látjuk, hogy az iparos ügyvéddé, biróvá, földbirtokossá stb. neveli fiát, ha csak módja van, vagy ha némi tehetséget fedez fel benne, mivel nem kivánja neki azon társadalmi sinylődést, melyben ő maga átküzdi életét. Igy ezen osztály nem fejlődhetik, hanem marad a régiben. Mit

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Turin-párisi kirándulás.

XV.

A „pays des Tzigánes“ kiválasztottai csakugyan Párisba érkeztek.

A franczia fogadó bizottság nevében az öreg Lesseps Ferdinand üdvözölte azokat. Ezen kivül egy 16 tagu fehér szegfű s nemzetiszin szalaggal — mint jelvénnyel földiszitett magyar ifjakból álló bizottság is meghivókat küldött szét Párisban „pour la Réception des Hongrois.“ — A programm legfőbb pontja az volt, hogy „L'orchestre des Tzigánes“ jouera la Marseillaise et la marche de Rákóczy.“

Lehetett ezen kivül egyéb ünnepség is, a mikről az első 400 magyar journalisztái irjanak, mi már ezekből semmit se láttunk.

Bennünket a „fehér szekfűs nemzeti szin-szalagos“ fiatal urak fogadtak. — Végig futottak a hosszu sorokon s nagyokat riadoztak a rend érdekében, mialatt a tömeg a pályaházból kikeczmelgett.

Meglátszott rajtuk, hogy a sok magyar láttára önérzetük óriásit nőtt, s most ők a nap hősei.

Főkötelességünknek tartották a magyarokat becsülettel kocsira rakni, nehogy valaki eltévelyedjen ebben a Babylonban.

Soha se talált volna az a társaira.

Ezek az átkozott francziák még arra az alkalomra se tanultak meg magyarul, hogy annyi magyar látogatta meg őket.

Az eltévelyedett minden ékesszólása kárba veszett volna legfőllebb egy jóindulatú rendőr, vezette volna a kiállitásra a többi „quelque nation anonym“ közé.

Kocsi dolgában nem volt hiány.

A fő-förendezőség megigérte s megtartotta szavát. Beszállitotta embereit a szállodákba.

Fraget nur nicht wie?

Vannak Párisban 2 személytől kezdve 40-50 személyre szóló kocsik.

A 2 személyü fiakker s a 4—5 személyü voiture de place nagyon elegánsnak tetszett, ezek helyett tehát omnibusok állottak rendelkezésre. Ezek nagy normándi lovak által vontatott kétkondignéziós bárkák.

Rendszerint az urak számára szolgál az „imperial“ — vagyis a másodemeleti ülés odafön a kocsi tetején. Nőknek nem engedtetik meg a fölszállás, mert a leszállás nyaktörő vállalat. A többi között egy hires szobrász, Sinart — nem a szabályszerű jobb láb lépéssel kezdte meg leszállását a kocsitetőről s ezért nyakát szegte.

Ezuttal meg volt engedve nőknek is a fölszállás s vagy husz ilyen óriási omnibus telt meg kivül-belül tarka vegyülékben nők és férfiakkal.

Hát még a tömérdek podgyász ezeken a kocsikon.

Látványnak — különösen kaviár után sopánkodó francziák számára ennél háládatosabb ingyen mulatságot — képzelni se lehet.

A magasban trónoló urhölgyek rémületteljes körültekintései, a minden fordulónál való vészkiáltásai valóságos ünnepi mulatságot szolgáltatott a párisi gaminoknak.

Ilyen beszállásról gondoskodott a rendezőség; de még ilyen se jutott mindenkinek.

Sokan — hála érte a gondviselésnek, — kénytelenek voltak fiakkert fogadni saját szakállukra.

A rendkivülimód tulterhelt omnibusok végig döczögtek a lyoni pályaháztól tovavezető kevésbé népes utczákon a Boulevards des Italiens-re a hol az óriási kocsiforgalom közepett a halálfélelem minden nemeit éreztették utasaikkal.

Egy ilyen omnibus erőteljes lovai összerogytak a nagy teher alatt; a kocsi felfordult.

És a magyarok istene nem engedte, hogy valakinek baja essék.

A Boulevards des Italiensből a kocsik egy része a Taitbout és szt. Lázár-utczán át haladt a rue des Martyrs-ba, másrésze a rue Lafitte-en keresztül a Notre Dame de Lorettenél kanyarodott be a rue des Martyrs-ba s 3—4 ilyen tultömött omnibus megállott a különféle nemzetiszin zászlókkal földiszitett Grande Hotel des 2 Hemisphéres előtt.

Az emeletes kocsik tetejéről a hemisphaerákba . . .

A rue des Martyrs, a melynek 79. számát a Hotel des 2 Hemispheres viselte — a Montmartre magaslaton fekszik. Ebben az utczában fölfelé haladva az azelőtti Barriére des Martyre-hoz jutunk. Mindegyre egyenesen fölfelé menve a Montmartre csucsára érkezünk, mely 300 lábnyira emelkedik a Szajna fölé, innen széttekintve a párisi ház-tengerre esik tekintetünk, — Páris megostromoltatása alkalmából a Montmartre tartotta magát legtovább.

A valódi párisi népélet székhelye ez a negyed. Kora reggel és késő este a munkások egész serege özönlik erre végig, s bátran állithatjuk, hogy igen sok fashionable franczia él Párisban, a ki a rue des Martyrst csak hirből ismeri, jóllehet a Montmartre-temetőt az idegenek sűrűn látogatják.

Valószinü, hogy a rendezőség intentiója volt megismertetni a kirándulók egy részével a párisi népéletet, mig a kiválasztottak a köztársaság szobra előtti Hotel Bauer-ból tanulmányozták a fényes szép utczák életét.

A Hotel des 2 Hemisphaeres-ből egy gömbölyü kis asszonyság a lá Maria-Antoinette frisurával gurult a droskák elé, egy nyakig fehér köteny, szurtos képü uri ember bólogatott nyájasan az emeletes kocsik tetején ülő hölgyekre.

A szurtos képü, fölgyürt ingujju uri ember az „előkelő“ Hotel tulajdonosa, a gömbölyü asszonyság az ő pap s polgármester közbejötte nélküli hitestársa volt.

A Hotel Bauer publikuma, mely csak frakkos, keztyüs pinczéreket és liberias portást látott, megirigyelhetett volna a rue des Martyrs magyarjait az eléje terülő látványért.

A Hemisphaerák két részből állottak. Egy 5 emeletes épület az utczára nyiló termekkel, azok számára volt fönntartva, a kik megfizethetik a vendéglő számláját. Ellenben az udvarban épült szintén 5 emeletes szárnya a vendéglőnek 100 szobával, jónak

is lehet várni oly szegény emberektől, kiknek legvagyonosabbjai, más pályákra térnek.

Honnét jöjjön az eszme, a találmány, a tudás és a pénz a szükséges kisérletezésekre, melyek nélkül ipari haladás, felvirágzás lehetetlen. Vagy talán pótolja ezt a kormány? Ha itt-ott akad egy élesebb elme az iparos körökön belül, vagy azokon kivül, és van valami gondolatja — nem-e kénytelen honi pártolás hiányában külföldön keresni támaszt? Ott érvényesül, még pedig gyakorta nem ritkán édes hazája megrövidülésére, kárára és kizsákmányolására; mert itthon az iparos köröknek nincs pénzök vállalkozásra, a kormány pedig még hivatalnokainak idejét is inkább más mindenfélére, mint a fölöslegeseknek tartott remek találmányok beható tanulmányozására használja.

Igy folyik ez nálunk régóta és marad minden a réginél, talán addig, a mig majd késő lesz a mulasztások fölött elmélkodni. Nem a párisi szégyenletes kiállitásunkat veszem irányadóul; mert hiszen ott hivatalosan nem vagyunk képviselve, ámde tekintem össziparunk fejlődésének fokát s megállapitom elmaradottságunkat. Hisz az a kevés, a mink van, még az sem igazán magyar; mert azt szinte kizárólag idegenek nyújtják, művelik Magyarországon: mig a magyar faj gyermekei majdnem tüntetőleg nézik le az ipari foglalkozást, mintha azt méltóságuk alattinak tartanák. Ámde e botorság mindenkint, a ki az ipart műveli, érzelmeiben nagyon sért; az lenézés, kisebbités.

Elég, ha elővesszük a budapesti gyárosok névsorát; ott látjuk az iparosok mily csekélytöredéke bir magyar névvel; ha köztök itt-ott találkozik ilyen, az legtöbb esetben vagy legujabban magyarositott név, vagy pedig a legszegényebb csizmadia, esetleg kovács-műhelyt nevezi magáénak. A vagyonosabb iparosok többnyire idegenek, a kik csak ideig óráig nevezik ez országot második honuknak, de bizonyára nem osztoznak annak örömében és bánatában. Mihelyt pár forintot szerzett e téren, zsémbelve az aristocrata magyar szellem ellen, viszi magával munkájának eredményét régi hazájába.

De hány van ezek között nem végzett akadémikus, de csak olyan is, ki az ötödik középiskolát elvégezte? Mit várhatunk, mit remélhetünk ezen osztálytól? Nem látják még át irányadó köreink, hogy itt a 12-ik óra, melyben segiteni kell e veszélyes bajon?

Nem gondoskodnak eszközökről, melyek által az iparos osztály tekintélyének emelése által az ott fejlődő szellemi és anyagi erők ott tartassanak és a többi osztályokból ujabban oda édesgettesenek?

Nem küldenek nagyobb számu tehetséges fiatalokat külföldre kiképeztetés végett, hogy onnét ne csak tudományt, de főleg új szellemi légkörben nevekedett egyének között, csak ritkán találkozik valaki, ki ezen lenézett, hálátlan feladatra vállalkozzék; ki pénzt és magasabb értelmi fejlettséget hozzon e térre, hogy ott vagyonával és nevével emelje az ipar tekintélyét, mely a művelt külföldön erre nem szorul, — de mely nálunk — emlitett okoknál fogva meg mindig nélkülözi azon állást a társadalomban, mely nélkül onnét inkább szöknek a kik tehetik, hogysem oda vonzódnának az előkelő osztályok.

Látunk ugyan ujabban egyes kivételeket, de ezek olyan ritkák, mint a fehér hollók, hogy Andrássy Manó gróf foglalkozik iparvállalataival, de amint hallatszik, az elért sikerrel megelégedve, máris elakarja adni vasbányáit és kohóit egy idegen társaságnak, söt állitólag már meg is van a szerződés.

Helyesebben cselekszik Tarnóczy Gusztáv, ki gazdasági gyárát előbb gépgyárra és legujabban tüzi fecskendő gyárrá fejlesztette és rövid idő alatt már is annyira vitte, hogy amint egy f. hóban tartott kisérletnél személyesen meggyőződtem, fecskendői nemcsak elérték az eddigi gyárakban készültek minőségét, hanem azokat felül is multák, igy azok, melyeknek kisérlete mellett jelen voltam, amint a gyárból kikerültek, 100 mm. cilinderbőség mellett 33 méter távolságra lövelték a vizet 12 mm. sugárcsövel.

— Igaz, minden uj gyárnak könnyü a régieket fölülmulnia, mert az ujaknak a meglevők mintául szolgálnak. Ennek nem kell egyebet tennie, mint hogy a létező legjobb rendszereket összehasonlitsa és maga azt készitse, a mi ezek között legjobbnak bizonyult, illetőleg a különféle rendszereknek legjobb részeit öszszeegyeztetve egy jó egésszé alakitsa és az ujabb észleletekkel tökélyesbitse, illetőleg az ujabb találmányokat ezeknél érvényre juttassa, a mi a régieknél a megszokott, megrögzött conservativ szellemen kivül még azon nehézségbe is ütközik, hogy ezek aránytalanul sok pénzbe kerülő mintáknak megsemmisitésére és ujak beszerzésére nem olyan könnyen határozzák el magukat: és igy bár nekik meg van régi hirnevüknek előnye, de minőség tekintetében soha sem versenyezhetnek az uj vállalatoknak tökélyesbitett rendszereivel. E nélkül soha sem keletkezhetnék uj gyár és a régiek a versenytől félelem hiányában megörökitenék régi, kényelmes rendszereiket és lehetetlenné tennének minden haladást, enélkül még ma is füzfa fecskendőkkel oltanánk a tüzet, ugymint azt őseink tevék.

Amint alkalmam volt arról meggyőződni, Tarnoczy nem kimél semmi áldozatot, — meghozatta a leghiresebb világhirü fecskendőgyáraknak legujabb gépeit, hogy ezeknek alapján construálhassa rendszerét. E czélból személyesen tanulmányozta a párisi világ, a vindsori országos és a berlin mentő s tüzoltói kiállitásokat és az ott legjobbaknak itélt találmányokat nálunk meghonositotta; saját magarészéről pedig két javitás szabadalmazásért folyamodott; ezek között van a valóságos hiányt pótló uj dugatyúja, mely az eddigi összes ösmert rendszereket messze túl fölülmulja, különösen falук számára, hol a fecskendőkbeli bánásásmód sok kivánni valót hagy, — nagy hiányt pótol; mert ha évekig is gondtalanul áll ezen dugatyu, mindig légmentesen fog működni; de csakis ily utánjárással, ily költség nem kiméléssel és szakgépészmérnök segélyével lehetett ezen eredményeket elérni. Eddig ezen életbevágó szakmával leginkább csak harangöntők foglalkoztak, hogy ezek nem birták a külföldi versenyt legyőzni az természetes. Ennek tulajdonitható, hogy Magyarországon valaki biztosan jó fecskendőt kivánt vásárolni, hát Bécsbe, Brünnbe, vagy Prágába folyamodott, ha a Noel szivattyú költségeit sajnálta. E részben a statisztika igen szomorú adatokat tüntet fel, a hazánkban müködő fecskendők felénél több külföldi, többnyire rosz cseh és morva gyártmány.

Most azonban már segitve van e bajon és bármit mondjanak is a megnyert ugynevezett szakértők — még ha tüzoltói mezbe rejtőztek is — hogy ma már nem kell külföldre vándorolnunk jó fecskendők végett, söt bizton remélhetjük, hogy a külföld is ott fog vásárolni, ha a legtökéletesebb fecskendőt kivánja birni. Ebben a káros ür a lehető miniumra van leszoritva, a szelepház pedig oly egyszerü, hogy azt a legegyszerűbb falusi ember is két percz alatt felbonthatja és ismét beteheti, ha szenynyes viznek használata által esetleg valami baja történt volna.

Bámulatos annak szerkezeti egyszerüsége. A gyár két tüzoltó parancsnok szakvezetése alatt áll, melyből a fecskendő csak a legszigorubb kisérletezés után adatik ki a vevőnek.

Ára pedig a normális általános magyar csavarral ellátva körülbelül 200 frttal olcsóbb, mint az eddigi árak voltak. Lehetetlen tehát, hogy a többi gyárak is föntarthassák eddigi jogosulatlan magas áraikat, melyekből azután, a magyar szójárás szerint — jutott is maradt is.

Már ez egymagában mutatja, hogy mily jótékonyan hat a verseny, különösen ha azt a müveltség bizonyos fokán álló egyén érvényesiti. A 10 évi részletfizetési hitelkedvezmény pedig, melyben ezen közkedveltségü czég évek óta részesiti vevőit, könnyüvé teszi a beszerzést; mert már a fecskendő ára bőven kikerül azon kedvezményből, melyben a tüzbiztositó társulatok részesitik azon községeket, melyek fecskendőkkel el vannak látva.

Már ez az egy példa is eléggé igazolja, hogy mivé fejlődhetnék a magyar ipar, ha más téren is akadnának, kik hasonló miveltség mellett, azzal nem restellnének foglalkozni.

Nem, tisztelt olvasóim, igy nem fogunk nagy ipart fejleszteni; igy az iparral csak azok fognak foglalkozni, kik másként nem tudnak megélni. Ipar nélkül pedig magyar vagyonosság nem lesz; a mai haladásnak alapja pedig a vagyonosság — e nélkül elmarad a jó igazságszolgáltatás, a jó közigazgatás, a jó közoktatás stb. stb., mert az mind csak sok pénzen szerezhető meg.

Ezért vagy iparos-néppé kell lennünk, vagy össze fognak felettünk csapni a polgárosodás hullámai. Itt más választás nincs. El tehát az előitéletekkel — becsüljük mi is iparosainkat ugy, amint ezt a művelt nyugotiak teszik és fejlődni fog az ipar, mint haladásunknak egyedüli hathatós eszköze.

Gr. Pálffy Jenő.

Akczió Kossuth menedékjoga ellen.

A „Debreczen“ czimű lap élén a következő épp oly szenzácziós, mint hihetetlen budapesti levelet találjuk:

„Oly hirt közlünk ma a „Debreczen“-nel, mely minden más időben a hihetetlenek sorába tartoznék, s amely azon körben, mely annak már tudomásával bir, valóságos megdermedést okozott.

Tekintve azonban azon tényezőket, a melyek a hir szándékolt akczió végrehajtására hivatvák, ezen a legmerészebb fantáziát is csuffá tevő merénylet megvalósitását már küszöbön állónak lehet tekintenünk.

Nincs másról szó, mint arról, miszerint monarchiánk intéző körei, diplomácziai uton akcziót inditottak az iránt hogy Olaszország a legnagyobb magyar, Kossuth Lajostól megvonja a menedékjogot.

Ez az ördögi terv rávall a kamarilla legvirágzóbb korszakára és annak mostani ugy bécsi, mint budapesti eszközeire. Viszonzás kivánna lenni a Kossuth-kultusz azon óriási mérvet öltött növekedéseért, a mely a 850 magyar turini látogatása, annak félreismerhetetlen jellege és egyuttal a honossági törvény megváltoztatása végett meginditott mozgalmak (p. o. a nagy hazafinak csoportos diszpolgárrá választatása) óta tapasztalható. Az akczióról budapesti kormánykörök már teljes mérvben értesülének, de tény, hogy e tér helyessége és remélhető sikere felől ott a vélemények megoszlottak.

Ürügyül szolgálnának a minden jobb érzést és a nemzeti kegyeletet durván arczul verő diplomata ármánynak a Kossuth Lajos nagy hazánkfia által, a látogatására kegyelettel eltelten siető magyarok előtt tett, a dynastiára nézve bizony nem éppen kedvező nyilatkozatok. Közrehatott továbbá azon, a lapokból már ismert epizód, mely akkor folyt le, amidőn az utazó Kossuth Lajos a határszéli Cuneo-ban rövid pihenőt tartott s e város polgármestere, valamint Galimberti képviselő és de Vincia hirlapiró megjelentek a nagy hazafi üdvözlésére. Kossuth ekkor megköszöné az iránta tanusitott figyelmet s állitólag „őszinte sajnálkozásának adott kifejezést a jelenlegi politikai viszonyok miatt, melyek Itáliát és Magyarországot a Francziaország iránti ellenséges magatartásra késztetik.

Mindebből s több más mellék-körülményből Bécsben azt a következtetést akarják ki-, illetőleg az olasz kormányra ráerőszakolni, hogy Olaszországnak, mint az Osztrák- és Magyar-monarhia, ugyszintén Németország szövetségesének, nem szabad eltürnie, hogy e szövetség, illetőleg a szövetséges államok, vagy ezek uralkodó-házai ellen, olasz területen izgatás (!!) fejtessék ki.

Ez akcziót támogatnák német részről, söt a meginditására okot szolgáltató impulzus is Berlinből jött volna.

Bizton állithatjuk, hogy ez a baljóslatu hir hozzánk a legbeavatottabb helyről jutott el. Azon véleményben vagyunk, hogy a bécsi czélzatok és a turini szent aggastyán ellen szándékolt merénylet között szembeszökő a hasonlatosság: hisszük és reméljük azonban azt, hogy Olaszországban a Garibaldik és Mazzinik dicsőséges hazájában ez a terv csak általános fölháborodást szülne s osztálykülömbség nélkül csakis megvetésre számithatna! Itália lovagias királya pedig szintén nem volna rávehető a magyar szabadságharcz apostoli alakjának szégyenletes megsértésére!

Hogy Magyarországon mily hatást szülne a politikai hagyományos vétek és ostobaság ezen szörnyszülötte, azt előre kiszámitani nem lehet.“

---

látszott a magyar irók és művészek számára, söt a magyar ügyvédek, orvosok, táblabirák s tanároknak is.

Minthogy azonban 850 magyar volt, s valamennyinek nem jutott hely a Hotel Bauer s a Hotel des 2 Hemisphaeresben, söt más, többé-kevésbé előkelő vendéglöben sem, ennélfogva a megérkezés első órájában a hemisphaerák udvara megtelt czéltalan böröndök seregével, melyek mindegyikén egy-egy kiránduló guggasztott, várva a jó szerencsét, mely nekik is éjji szállást fog kijelölni.

A jószivü hotelier egy rövid órai megvárakoztatás után meggyőződvén arról, hogy még a hármasával egy szobába való beszuszakolás se segit az udvaron guggasztók helyzetén, — végre elvezette őket valamely Hotel Garniba s ott azután elcsigázott tetemük pihenőre lelt.

Mikor aztán az uti füst, — por, kocsi szemét szennyétől a hemisphaerák lakói megszabadultak s a gyomor is megkivánta a magáét, a fő-förendezőség loyalitásából (másfél napon át saját költségén élelmeztetett a társaság) Monsieur Etienney (ez volt a hotelier neve) diner-t készült adni. — Ennél fogva fölkerekedett egy 50-60 tagu hölgy és férfi társaság — s egy kalauz vezérlete mellett megindult a rue des Martyrson lefelé a Bolevard de Clichybe s annak 59 számu éttermének első emeletén állapodott meg. A diner különben pompás volt. Első fogásul két vékony szeletke szalámi és egy késhegynyi vaj adatott be. Ez csak étvágy-csiklandóul szolgált. Azután egy kövér képü, mindig satyrikusan mosolygó pinczér egy nagy tálat hordott körül, a melyből villájával kikapkodott egy szeletke hust s azt sorjába a tányérokba csepegtette, honnan az egy harapással eltünt az éhes torkok mélyében.

Node még ezzel se ért véget az eszem-iszom, mert most azután az asztalra tétetett egy-egy tál sült burgonya, melyet azon szárazon fogyasztott el az élhetetlen vándor magyar, be sem várva a hozzá való sültet; minél fogva az élelmes garçon jónak látta a sültet eltenni máskorra. Ekkép ellátván a gyomor tolakodó igényeit, a malitiozus pincér fölállitott egy kinos alternativát: vagy sajt és gyümölcs, vagy fekete kávé . . . Válassz magyar!

Voltak, akik az előbbit választák, de megbánták, mert azt hivék, hogy a feketekávések javára ütött ki a dolog; a feketekávések ellenben másnap sajtot és gyümölcsöt kértek, fölismervén a helyzet signaturáját.

A diner végezténél ismét megtétetett az egészségre nézve olyannyira szükséges séta a boulevart de Clikeyből a rue des Martyrs 79 be.

És ezután mindennap ugyan ilyen rendben, csakhogy diner helyett dejeunér déli 12 órakor.

A gyönyörü, az álmodott dicső Páris, melynek gondolatára a legmagasztosabb eszmék ébredtek agyunkban, melyről annyit ábrándoztunk a hosszu uton, ime ilyen prózai Párissá sülyedt alá.

Lehetetlennek tartom a kirándulás hőse Dolinay urnak csak pár nappal előbb kibocsájtott „kiáltványa“-nak a következő önérzetes sorait nem idéznem.

Fizettem, — fizettem, — fizettem, jajdul föl a jelzett kiáltvány keserü hangon, — sok olyat is a mi a programmban igérve nem volt. „Sem Velenczében, sem Turinban sem a hatóságnak sem egyeseknek semmi köszönettel nem tartozunk.“

(No ez legalább megnyugtat!)

„Velenczében Turinban és Párisban a bevonulás költségeit minden kiránduló számára szintén fedeztem, azonkivül a dijoni villásreggeli helyett megérkezéskor Párisban este ebéd volt, mely kétszerte több költséget okozott. Konstatálandó végül azon rendkivüli körülmény, hogy egész kirándulás alatt semmi szerencsétlenség nem történt, söt komolyabb betegülés se fordult elő, mi ily példátlanul nagy társaságnál szinte megfoghatlannak, de mindenesetre óriási szerencsének tünik föl, de arról is tanúskodik, hogy a legnagyobb apparatus volt jó eleve mozgásba hozva minden eshetőségre s mulasztás semmi tekintetben sem történt . . .“

A droskák tetejéről valóban nem bukott le senki és hál'istenek éhen se haltunk meg.

Köszönjük meg Dolinay úrnak, hogy nem kerékpáron kellett begurulnunk Párisba . . . Ilymód legalább is száz ember szegte volna nyakát.

Megyei s helyi hirek.

* **Tisztelgés a főispánnál.** A kir. pénzügyigazgatóság tisztikara f. évi szeptember 1-én d. e. 11 órakor Danczer Cornél m. tanácsos pénzügyigazgató vezetése alatt tisztelgett Sándor Béla főispánnál. Mi czélból, azt nem tudni.

* **Áthelyezés.** Popovits István török-kanizsai III. oszt. ellenőr saját kérelmére hason minőségben Zomborba lett áthelyezve.

* **Árlejtés.** Bács-Bodrogh vármegye jövő 1890. évi irodai, ruházati fütési, világitási és egyébb szükségletei szállitásának biztositása céljából f. évi szeptember hó 14-én reggel 9 órakor a megyei székház kistermében árlejtés fog tartatni.

* **Kinevezés.** Parcsetich Endre ideigl. lelkészt a m. kir. pénzügyminiszteriumi kegyurság lelkésszé nevezte ki Plávnára.

* **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a nagym. magyar kir. pénzügymi-

niszteriumnak magas rendelete folytán szeptember hó 1-től kezdve, az adó és egyéb kinestári tartozások végrehajtás utjáni behajtása minden személyválogatás nélkül a legnagyobb szigorral fog eszközöltetni, felhivatnak ennélfogva mindazok, kik az 1888. év végével fennmaradt, valamint a f. é. I. és II. negyedére esedékessé vált állami tartozásaikat ez ideig még le nem fizették, vagy bélyeg- és jogilletéki, egyenértékilletéki, hadmentességi dij, tanitói nyugdij járulék vagy egyébb a közadók módjára behajtandó kinestári tartozással hátralékban vannak, miszerint ezen hátralékos tartozásaikat saját érdekükben minélőbb lefizessék, mert különben a végrehajtási eljárás kellemetlenségeit csak magunknak tulajdonithatják. Zombor, 1889. aug. hó 29-én. Dr. Csihas Benő, polgármester.

* **Hymen.** Herczenberger Sándor, derék karmesterünk szép és szeretetreméltó leányát eljegyezte Dragonits A. Antal. drávaszabályozási hivatalnok Eszékről.

* **A felsővárosi óvóegylet** f. hó 1-én tartotta meg tisztujitó közgyülését, mely alkalommal elnökké Szilágyi Mornét, alelnökké dr. Molnár Gyulánét, titkárrá dr. Pataj Sándor ügyvéd, óvónőül Galandauer Páula képesitett óvónő választatott meg. Azután következett a választmány megalakitása, mely eseköly különbségel az előző választmánnyal egyez. Az óvoda orvosa dr. Pataj Armin.

* **A zombori** állami főgymnasiumba a folyó $188^{9}/_{90}$-iki tanévre 245 tanuló iratott be; a mult tanév elejével a tanulók száma 235 volt, a tanév végével, az évközben jöttekkel és magántanulókkal együtt, 252-en voltak beirva. Ezen évben a tanév elejével beirtak száma tizzel nagyobb, mint tavaly.

* **Az ágost. evang.** hiveknek tudomásul adatik, hogy folyó hó 8-án az e czélra kibérelt helyiségben istentisztelet fog megtartatni, melyre a tisztelt hivek meghivatnak. Gallé Emil egyh. felügyelő Korossy Emil evang. lelkész.

* **Tanitógyülés.** Az apatini kerület róm. kath. tanitói aug. hó 29-én Ronay István elmzetes kanonok és esperes elnöklete alatt Szóntán tartották meg ez évi őszi gyülésüket.

* **Katonai lóvásár.** A hadsereg szükségleteinek fedezése céljából lóvásárok fognak tartatni és pedig: Zomborban szept. hó 17-én. Báes-Almáson szept. 18. Zentán szeptember hó 20-án. Alkalmas minden szilárd testalkatu jó mozgást és kitartást igérő, katonai használatot gátló hibával nem biró 4—7 éves legalább 17 emtr. magas ló.

Kinevezés. A szabadkai kir. törvényszék elnöke a zentai kir. járásbirósághoz Szabó Zoltán végzett joghallgatót gyakornokká nevezte ki.

* **Topolyán** Tardy István h. ügyvéd f. é. aug. 22-én hosszú szenvedés után jobblétre szenderült, özvegyet és 4 árvát hagyván maga után. A boldogult hült tetemei aug. 23-án kisértettek a hatóságok, ügyvédek és nagyszámú közönség részvéte mellett, ref. szertartás szerint az örök nyugalom helyére.

* **Hymen.** Dr. Majinszki Milutin szt.-tamási jó hirnevü orvos, mult hó 29-én tartá egybekelését a bájos Stajitsevits Margit kisasszonnyal T.-Becsén.

* **Egyházi kitüntetések.** Ő Felsége a király a hivatalos lap közlése szerint Schweitzer József kalocsai kanonoknak és ottani plébánosnak a sz.-Margitról nevezett garabi. dr. Városy Gyula kalocsai kanonoknak és papnöveldei igazgatónak a B.-Sz.-Mártáról nevezett babolchai. Puck István apatini plébánosnak a tomaji czimzetes apátságot adományozta.

* **Hymen.** Bruck Herman, a bajai kir. adóhivatal ellenőre, e hó 8-án vezeti oltárhoz Budapesten Spieler Terka kisasszonyt.

* **Esküvő.** Mult hó 27-én eskődött örök hűséget Löbl Fülöp ur Freund Regina kisasszonynak.

* **Zár alá helyezett község.** A földmüvelésügyi miniszterium Hodságh község határát zár alá helyezte, mivelhogy nevezett község szőllőiben filloxera pusztitásokra akadtak.

* **A temerini családi dráma** hősének állapota, mint Ujvidékről irják, teljesen jóra fordult. Fernbach Antal nemsokára egész kiépül sebeiből. Fernbachot, még Zomborban való tartózkodása alatt mindenki rendkivüli szeszélyes excentrikus természetü embernek ismerte, emellett még durva s nagymértékben könyelmü volt. Borzasztó tette, tehát ismerősei körében inkább fájdalmat mint rendkivüli meglepetést keltett. Fernbach Antal excentrikus természetéből kifolyó egynéhány „stikl"je egész Bácskában ismeretesek. Igy néhány év előtt, Eszéken csupa juxból házalával billárdozott. Eleinte a partit 5 frttal majd 10 és 100 frttal játszották. Fernbach folyton vesztett. E fölött annyira dühbe jött, hogy a betétet mindig megduplázta s igy rövid 3 óra alatt 15000 frtot vesztett. A házaló most gazdag ember. Zomborban szenvedélyével tartlizott s nem egyszer vesztett 2—5000 frtot. Mindig pontosan fizetett és sok pénzt hordott magával s többnyire vesztett. Ama feltevések, hogy a tőzsdén nagyösszeget vesztett volna s e miatt követte volna el e tettét teljesen alaptalanok, mert oly pénzösszegekkel rendelkezett, hogy százezrekre szóló veszteségre sem kellett hederitenie. Legvalószinűbb, hogy tettét önkivületi állapotban követte el.

* **A feketehegyi** reform. egyházközség a f. hó 1-én tartott lelkész választáson Tóth Sándor gombosi lelkészt választotta meg.

* **Eljegyzés.** Szigethy István zentai kántor eljegyezte Köröskényi Irén kisasszonyt.

* **Színészet.** Ferenczy Béla és társa igazgatása alatt álló szintársulat mult hó 29-én este kezdette meg Ó-Becsén működését a „Vadgalamb" czimü énekes népszinmü előadásával.

* **Csődnyitás.** Bobár István szabadkai lakos, szatócs, bejegyzett kereskedő ellen augusztus hó 28-án csőd nyitatott. Csődbiztosul Olschavszky Jenő kir. törvényszéki biró, tömeggondnokul Vojnics Máté, helyettesül dr. Geréb Mihály szabadkai ügyvédek neveztettek ki. A követelés bejelentésére határidőül bezárólag 1889. évi október hó 11-ik napja tüzetett ki. A felszámolási tárgyalás határnapja f. évi október hó 18-ik napjának d. e. 9 órája, a csődválasztmány megválasztásáé pedig október hó 21-ik napjának d. e. 9 órája.

* **Egy darab Ázsia.** Pacsér község csupán annyiban különbözik egy ázsiai falutól, hogy nem Ázsia közepen, hanem Magyarországon a Bácskában fekszik; lakósai sem vad hordák, vagy nomádok, hanem magyarok és szerbek. Leszámitva a geografiai és etnografiai különlegességeket, Pacsér község minden tekintetben olyan ázsiai szinvonalon áll, hogy bátran beillenek Bokharába. Pacsériak jártak e napokban Szegeden, — irja a „Szegedi Hiradó", — hogy az ottani ker. esendőrség parancsnokánál kieszközöljék azt, hogy a pacséri nagyon megrendült közbiztonsági állapotok rendbehozása, valamint a községben elkövetett tömeges gyilkosság tetteseinek kideritése végett Klemm esendőrőhadnagyot helyezze oda, a ki a szabadkai negyedmilliós lopás alkalmával megmutatta, hogy töviről hegyire ismeri Bácskát, ő ismeri legjobban a bácskai zsiványokat s a megrémült pacsériak a kitünő tehetségü esendőrőhadnagyba vetik bizalmukat, hogy majd ő fog rendet csinálni falujokban. Pacséron csak a mult hó végén is két gyilkosságot követtek el. Julius 27-én este 10 órakor az uteán iszonyatos módon gyilkoltak meg egy Bruck Sámuel nevü birtokost. Nem tegyverrel vagy mástéle ölőszerszámmal oltották ki az életét, hanem az uteza közepére vonszolták a pocsolyába és arczra fekteive addig tartották ott, a mig a pocsolyába belefult. Ezután egy ökrösszekeret hajtottak rajta keresztül, hogy a gyilkosságnak a gyanuját is elháritsák. Az uteczabeliek hallották a kétségbeesett ember orditozását, de nem mertek segitségére menni; féltek a zsiványoktól. Néhány nap mulva fényes nappal déli 12 órakor, egy Pánó Makra nevü szerb asszonyt gyilkoltak meg. A szabadkai törvényszék és a bajmoki rendőrség semmi erélyt nem fejtett ki a gyilkosok üldözésében. A gyilkosok nyomozására kirendelt rendőrök végigvallották a falut és aztán hazamentek. A szegedi ker. esendőrség parancsnoksága megigérte a pacsériaknak, hogy Klemm esendőrőhadnagy, a ki Zomborban állomásozik s jelenleg szemle-uton van, távirati lag Pacsérra fog küldetni.

* **Kifogott hulla.** Pilz János szobafestőnek, ki néhány hó óta eltünt, holttestét m. vasárnap fogtak ki a Dunából.

* **A zóna humora.** Tegnap történt ez az eset. A személyvonat egyik első osztályu kupéjában két elegáns hölgy ült: B. grófné és a társalgónője. Egyedül ültek a koesiban, nem zaklatta őket senki, s ezen persze nagyon örvendtek, mert asszonyoknak mindig van olyan megbeszélni valójuk, a mihez senkinek semmi köze. Bajmokon azonban vége szakadt a kellemes magánynak. A kupé ajtaja kinyilt, s belépett egy göndörhaju, barna képü legény; a ruhaja nem a legujabb divatnak hódolt, gyürött kalapja nem volt szalonképes, a felretiport sarku czipője orrán pedig terjedelmes „Vasistas" volt, melyen keresztül kaczéral kandikált ki hosszu körmü nagyujja. A hóna alatt hegedüt szorongatott: czigányprimás volt az istenadta, még pedig a szegényebb fajtából való. A primás után a kupéba czammogott a félszemü kontrás, utána jött a sanda klárinétos, ezt nyomon követte a kis bőgős, a nagy bőgős és a czimbalom képezős verője. Elegánczia dolgában egy se volt különb, mint a primás, a mi nem is illett volna. A grófné, mikor meglátta a válogatott czigánylegények seregét, szinte elájult, váltig szorongatta a flaconját, s hangos szóval hivta a konduktort. — „Hat kendtek mit keresnek itt", rivalt a konduktor ur a bandára, „nem látják, hogy ez az első osztály?„ — „Épen azért ezihelödtünk ide," felelt a primás önérzetesen, „mert mivelhogy ebbe a kupéba váltottunk jegyet.„ — „A'biz'a", vágott közbe a felszemü kontrás, „30 krajczár a biléta Szabadkáig, s ekkora pénzért bizony a szegény czigány is megtoróbálja milyen ülés esik piros bársony szeken." S a czigánybanda szépen ott maradt az első osztályu koesiban, és harminez krajczárokert megprobálta, milyen ülés esik piros bársony pamlagon.

)(**Érdekes.** Párisi különlegességek kaphatók Teltsch Gáspár látszerészeti és sebészeti csarnokában Zomborban. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

CSARNOK.

Mese.

(Vége.)

Mikor azt a néhány sort elolvasta a király, akkorát ugrott örömében, hogy a koronája csőneske letörött a mestergerendában.

Azonnal elküldöttek a „Hölgyek Lapja" szerkesztőségébe és ott miután 19 papirkosárnak a tartalmát vasvillával széthányták, rá is akadtak arra a boritékra, a melyen rajta volt a keresett postabélyeg.

SÁRKÁNYVÁR
Kre. 10592673. év
ápr. 1.
Tul az Operenczián.

Ebből azután megtudták, hogy sárkány ragadta el a királykisasszonyt és hogy a Sárkányvár az országon kivül, az Operenciás tengeren tul van.

A király gyászruhát szabatott magának és ujra beletétette a lapokba a leánya személyleirását és azt hozzácsatolta a közleményhez, hogy azé lesz a tündérszép Lybamilla, a ki haza birja hozni.

Persze, nagy lett a riadalom az ország vitézei között, különféle ifjak, katolikus ifjak, pereces ifjak, jogászifjak, kefekötő ifjak, és minden rendü-rangu ifjak siettek az Operenciás tengerre. Tutajok, ladikok, szandolinok, bárkák, úszóhólyagok és más egyéb vizitárgyak segélyével igyekeztek áthatolni a tengeren s fölkeresni a sárkányvárat.

Természetesen a sárkánynak éppen csak ez kellett, hogy ne ő neki kelljen az emberek után járni, hanem ezek menjenek őhozzá.

A csalétek a királykisasszony volt.

Ettől a naptól fogva a sárkány nyeldeste az ifjuságot, mint a ludak a cserebogarakat.

Megette őket bugyogóstól, frakkostól, legfeljebb azt köpte vissza, a melyik olyan sovány volt, mint én.

A tündérszép királyasszony egyedül bolyongott ezalatt a kastélyban, néha strimfliket stoppolt, néha szonatákat játszott, néha pedig a „Hölgyek lapját" olvasta és lekvárt főzött, mint ezt a kérdéseiből már előbb is kivehettük.

Sok vitéz és deli ifju elvérzett ezen idő alatt a kapu előtt.

Hiába próbálták a sárkányt karddal megölni, megette a lovakat kardostul sárkányostul, lovastul együtt; hiába próbálták Uchácsussal lelőni: azt hitte sváji labdacsokat lődöznek feléje s lenyeldeste az ágyugolyókat is; hiába raktak alá dinamitokat: egyett ugrott s csak anynyit szólt a robbantásra: ejnye teremtette!

Elgondolhatja akárki is, hogy az összes ifjuság kétségbe volt már esve, s utolsó kisérletül fogadta el egy zenetanárnak azt az ajánlatát, hogy próbáljanak kiváló működelők egy hangversenyt adni a sárkánynak. Talán igy megjuhodik és elengedi vinni a tündérszép királykisasszonyt.

Tömérdek működelő ajánlotta föl erre a tehetségét: üsttel, dobbal, citerával, hegedüvel, gitárral, dudával, cimbalommal, furulyával, zongorával és okarinával rohantak mind a zenetanárhoz, hogy szerepeljenek a hangversenyen, de a zenetanár csak 24-et fogadott el közülük; ezek között volt egy kisbőgőművész, egy nagybőgőművész, egy dorombművész, egy pikulaművész, két baritonista, egy tenorista és egy szóló-bassista. A többiek hegedün és zongorán játszottak.

Mielőtt azonban elindultak volna, illendőség szerint egy nagy programmot nyomattak és elküldték a sárkánynak.

A sárkány meg volt hatva. Különösen meghatotta pedig az a figyelem, hogy a helyárakról szó sem volt a programmon, s igy nem kellett neki átrepülni az Operenciást, hogy zálogba tegye az ezüstkastélynak valamely kilincsét.

A hangversenyzők megérkeztek hozzá és kört foglaltak előtte.

Legelőször a dorombművész játszotta el a „Tévedt nő" nyitányát.

A sárkány nyugodtan hallgatta, mert valószinüleg semmit sem hallott belőle.

Azután egy hegedűművész játszott Paganinitól valami ábrándot.

A sárkány nyugtalankodni kezdett.

Következett egy duett nagybőgőre és okarinára: előadták Wagner Lohengrinjét.

A sárkány az egyik fülét betapasztotta végig.

Ebből aztán már látszik, milyen nagy barom volt: nem tudta, hogy a működelő-hangversenyt muszáj meghallgatni.

A vonónégyes olyan hosszan muzsikált, hogy a többi működelők sem birták bevárni a végét; kiki a maga szerszámán hozzálátott a kontrához, primhez, szekundhoz és basszushoz és a forte-fortissimokhoz egyik előbb, másik hátrább egy taktussal huzták a szonátákat.

A sárkány orditott.

A működelők nem hallgattak.

A sárkány ugrált dühében és a fogait csattogtatta.

A működelők helyükön maradtak és bőszülten játszottak.

A sárkány ugrott és szétvágta őket a farkával.

A működelők széthemperedtek a gyöpön és fekve játszottak tovább.

A sárkány őrülten forgott, orditott, ekkor a földet hányta, kávéházi habot fujt és rakétákat eregetett az orráből, végre neki ugrott a bandának és enni kezdte őket.

A működelőket még ez sem zavarta tovább, játszottak a szájában, a pikulás bent a sárkány gyomrában pikulázta a rimet, a cimbalmos a sárkány hátán cimbalmozott, a violonista a szájában hegedült, a nagy bőgős félig lenyelve, félig kihajolva a sárkány szájából huzta a basszust.

Végre a sárkány egy óriási föllegeket érő ugrással beleöngyilkolta magát az operenciás tengerbe.

A működelők közül néhány életben maradt. Ezek őrülten huzták még azután is.

Csupán egy süket kisbőgőművésznek jutott eszébe, hogy kivezesse a királykisasszonyt a kastélyból és haza vigye.

Fáradságául azután megkapta a király fél országát és tündérszép leányát, a működelő kisbőgős pedig nászajándékul lemondott a kisbőgőn való művészkedésről.

Az életben maradt működelőket az „Fátum" nevü teherhajón hazaszállitották, de a józan részt soha sem tudták visszaadni. Még most is élnek, ha meg nem haltak és hangversenyeznek veszettül.

Gárdonyi.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Dr. MOLNÁR GYULA.**
Kiadó: **OBLÁT KAROLY.**

HIRDETMÉNY.

Alólirott, mint Szedély Péter szóntai lakos ingatlanak haszonvételére kirendelt zárgondnok ezennel közhirré teszem, miszerint végrehajtást szenvedettnek Szóntán zár alá vett, körülbelül 55 hold kukoricza termése, melynek becsértéke holdankint 10 frt, — f. évi szeptember hó 11-én d. u. 3 órakor irodámban (Csendes-utcza. Tóth-féle házban) megtartandó szóbeli ajánlati tárgyalás utján a legtöbbet igérőnek eladatni fog.

Mihez venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a vételár készpénzben azonnal lefizetendő.

Zomborban 1889. Szeptember 3.

Dr. Berkes Vilmos,
ügyvéd.

Értesités.

Gundel János

István főherczeg szállodája

Budapest, Ferencz József-tér

f. é. augusztus 2-án kelt közleményemre hivatkozva, melyben a fővárosnak e legszebb helyen fekvő **István főherczeg** czimü szállodámra (a láncshidal és a királyi palotával szemben) a t. közönség figyelmét felhivtam, van szerencsém a m. nemességnek és a t. oz. utazó közönség — tisztelt barátaim — és ismerőseim szives tudomására hozni, hogy szállodámat a jelenkor igényeinek megfelelőleg teljesen átalakitottam és konyhámat s pincémet a legjobban berendeztem. Nem kiméltem sem fáradtságot, sem költséget, hogy a nagyrabecsült utazóknak kellemes otthont nyujthassak, és ezennel átadom **István főherczeg**-hez czimzett szállodámat a t. utazó közönség szives használatára.

Mély tisztelettel
Gundel János,
István főherczeg szállodának tulajdonosa.

1—3

Hirdetmény.

Az alolirt m. kir. pénzügyigazgatóság kerületében elhelyezett pénzügyőrségi legénység részére szükséges egyenruházat elkészittetése iránt ezennel árlejtési hirdetmény bocsájtatik közre.

Az egyenruházathoz szükséges kelmék a kincstár által szereztetnek be a nagyszebeni posztógyárból; csakis a ruházathoz szükséges felszerelések, u. m.: bélések, gombok, zsinórzat és zöld posztóbeli szegély a pénzügyigazgatóságnál (VI-ik ügyosztályban) a hivatalos órák alatt megtekinthető minták szerinti anyagból a vállalkozó által szerzendők be.

A ruházat elkészitésére vonatkozólag beleértve a hozzávaló bélés, gombok, zsinor stb., — következő kikiáltási árak állapittatnak meg, u. m.:

Egy köpeny készitése . . . . 10 frt 76 kr.
Egy téli vagy nyári nadrág készitése 2 „ 27 „
Egy téli vagy nyári zubony készitése 4 „ 82 „

Azon kivül a szabályszerü csákók, sapkák, nyakravalók és kesztyük a vállalkozó által lesznek szállitandók.

Az egyenruházati darabok szorosan a fenn álló szabályok értelmében készitendők el, mire nézve a vállalkozni szándékozók az emlitett ügyosztályban bővebb felvilágositást nyernek.

Az irásbeli ajánlatok, a bélés, zsinór, gombok, zöld szegélyposztó stb., mintákkal — a munkabér és a felsorolt felszerelési tárgyak árának közlése mellett, — és 500 frtnyi bánatpénzzel ellátva az 1889. évi szeptember hó 14-én délelőtti 11 óráig ezen királyi pénzügyigazgatóság főnökénél nyujtandók be.

Végül megjegyeztetik, hogy a kincstártól nyerendő posztóért, annak idején meghatározandó biztositék is lesz nyujtandó.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Zombor, 1889. évi augusztus hó 26-án.

Danczer,
m. kir. pénzügyigazgató.

3—3

Van szerencsém a nagyérdemü közönséget tisztelettel értesiteni, miszerint a

SZEGEDI „Ligeti“ malom

6 heti szünetelés után — mely alkalommal a malom

alapos javitáson
ment keresztül

— müködését ismét megkezdte és igy ezentul a b. vevők minden jogos kivánsága kielégithető lesz.

Amidőn a n. é. közönség b. megbizásait kérem, melyek pontos teljesitéséről biztositom, maradok teljes tisztelettel

GOLDSTEIN MÓR,
ZOMBOR.
A szegedi „Ligeti“ malom főképviselője.

10 □ mt. 1 ko. **1 frt 50 kr.** Teljesen elkészitve a mázolásra.

Franz Christoph F. C. Prag. Berlin.

Szagtalan, azonnal száradó és tartós. **Nem ragad!**

Christoph Ferenc szobapalló-fénymáza

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtathassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestéknek és az olajlakknak sajátja, **elkerültetik.** Emellett a használata olyan egyszerü, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgygyal feltörülhető, anélkül, hogy elveszitené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymázt,

sárgásbarnát és **mahagonibarnát**, mely akár csak az olajfesték födi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy uj pallókra. **Teljesen befödi minden foltot, korábbi mázolást** stb.; van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen)

uj pallókra és **parketre**, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékkel már bemázolt egészen uj pallóra való.

Csak fényt ad, ennélfogva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 □ mtr. (két középnagyságu szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9½ márka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a végre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint **35 éve létező gyártmányt** sokféle **utánozzák** és hamisitják, s sokkal rosszabb, s gyakran a czimek meg sem felelő módon hozzák forgalomba.

CHRISTOPH FERENC,
a valódi szobapalló-fénymáz feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága. **Berlin.**

Raktár Zomborban: 3—6

Weidinger S. és Zs. uraknál.

1—3

Egy szikviz gyártási
gép
gőzzel berendezve
jutányos áron eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

A legjobb czigaretta-papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a

„Les Derniéres Cartouches“
czigarettapapir.
BRAUNSTEIN FRÈRES gyárából
PARIS.
65. Boulevard Exelmans

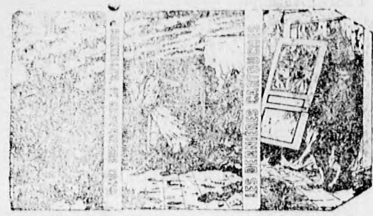

a legkönnyebb és legkitünőbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb czigarettapapirok előkelő tudósok által összehasonlitó vegyelemzésnek alávettettek, ugy Dr. POHL, a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. LIEBERMANN tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. SOYKA Hygieniai tanár által a prágai német egyetemen, és mindezen összehasonlitó vegyelemzések mind egybehangzó eredményt adtak, hogy a BRAUNSTEIN FRÈRES czég czigarettapapirosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etiquetje a mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères czég védjegye. Ezen czég cigarettapapirjainál minden csomag annyit tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van. — A gyár

Braunstein Frères

czég alatt Bécsben, I. ker., Schottenring 25. sz. raktárt tart czigarettapapirjai és czigarettahüvelyei elárusitására.

21—25

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen, ... kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma ... a hol a szabadszénsav csekélyebb jelenlete ... félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatásu ... eszközli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás ... vizek, mint a selterst-gleichenbergi ... tüdővérzéseknél már nem alkalmazhatók ...

A tüdőbetegeik ... Görbersdorfban, ... Dr. Korányi, Dr. Gebhárdt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Réthy, Dr. Barbás; Bécsben: Dr. Bamberger, Dr. Duschek ... a légző-, emésztő- és hugyszervek ...

Mint ivóviz

prüservativ-gyógyszernek bizonyult legközelebb Triest-Fiuméban KOLERA megbetegedés ellen a

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos főraktár **ÉDESKUTY L.** m. kir. és szerb k. udv. ásványviz szállitónál, Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár.

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPEST.

GYÁR és IGAZGATÓSÁG: VI. külső váczi-ut 1696.99

VÁROSI IRODA és RAKTÁR: VI. Podmaniczky-utcza 14.

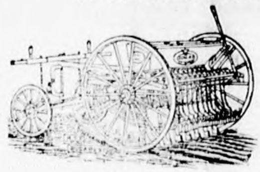

Gőz- és járgányceséplő készületek.

SCHLICK-féle szab.
két- és háromvasu ekék.
SCHLICK-féle szab.

„Haladás“ sorvetőgépek.

Szórvavető gépek.

Schlick-féle szab. Rayol-ekék. Schlick- és Vidats-féle eredeti egyvasu ekék és talajmüvelő-eszközök boronák és rögtörő hengerek, szecskavágók, répavágók, répazuzók, tengeri morzsolók, csöves tengeri darálók, gabonatisztitó rosták, őrlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalékrészei készletben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

Jegyzet. Van szerencsénk ... VI. Podmaniczky-utcza 14. ...

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

16—18 Képviselet Zomborban: Rombai Dezső urnál.

Rövid használat után már nélkülözhetlen fogtisztitó-szer.

K A fogak szépsége — Uj amerikai Glycerin fog-creme

KALODONT

Sarg F. A. Fia és Társa
cs. kir. udvari szállitók
Bécsben.
1 darab ára 35 kr.

Kapható Zomborban: 3—52
Weidinger S. és Zs. kereskedésében és Gallé Emil gyógyszertárában.

A SOULAC-I APÁTSÁG (Franczia-Ország)
Dom MAGUELONNE, prior

Főtisztelendő Benedek rendi atyái
FOGVIZE, FOGPORA és FOGPASTÁJA
2 ARANY ÉREM: Brüssel 1880, London 1884
A legmagasabb kitüntetések
Feltaláltatott **1373** ik évben BOURSAUD PÉTER prior által.

„A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvizének használata, naponkint néhány cseppet vizbe véve, megakadályozza és gyógyitja a fogak odvasságát melyeknek fehérséget és szilárdságot kölcsönöz, a mennyiben a foghust erősiti s teljesen egészségessé változtatja.

„Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi es practicus készitményekre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógyszert és a fogfájás ellem egyedüli óvszert képezik.“

A ház megalapittatott 1807 ben. Vezérügynök **SEGUIN** 106 & 108, rue Croix-de Seguey BORDEAUX

Kapható minden nagyobb illatszerészet, gyógyszertárban és gyógyáru-kereskedésben.